

Stabilitet av bittforhold og fortannsstilling, og betydningen av retainere på lang sikt

Tannregulering er hyppig brukt for å korrigere bittfeil av ulike arter. Men hvor stabilt er resultatet på lang sikt? I Ragnar Bjerings doktorgradsprosjekt har han studert tre aspekter ved langtidsstabiliteten etter tannregulering: 1) stabiliteten av bittet som helhet, 2) stabiliteten av fortennene spesielt og 3) betydningen av stabiliseringsapparat for fortannsstillingen.

Pasienter ved Det odontologiske fakultet, Universitetet i Oslo (UiO), ble kalt inn til kontroll 10 år etter at tannreguleringen var fjernet. I tillegg studerte Bjerling og medarbeidere et noe eldre pasientmateriale fra Universitetet i Bergen, samlet inn 12 år etter endt behandling. For Oslo-materialet forbedret tannreguleringen bittforholdene med ca. 90%. 10 år senere var forbedringen ca. 80%, et svært godt resultat.

Fortannsstillingen var den delen av bittet med størst tendens til endring over tid. Dette er i tråd med eksisterende kunnskap på området og var forventet. For overkjeven var tilbakefallet direkte knyttet til grad av korreksjon under behandling. I underkjeve

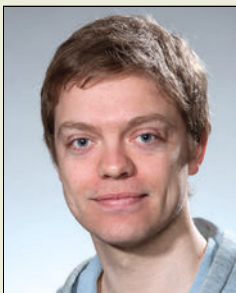

FOTO: JØRGEN BARTH, UIB.

Personalia

Ragnar Bjerling disputerte 27. april 2018 ved Det odontologiske fakultet, Universitetet i Oslo, med avhandlingen «Stability of occlusion and anterior tooth alignment – the influence of retention in a long-term perspective». Forskningen ble gjennomført ved Institutt for klinisk odontologi ved Universitetet i Oslo og Institutt for klinisk odontologi, Universitetet i Bergen. Veiledere var professor Vaska Vandevska-Radunovic (UIO) og førsteamanuensis Marit Midtbø (UIB). Ragnar

Bjerling har spesialistutdannelse i kjeveortopedi fra UIO (2015), og jobber i dag i privat praksis i Oslo.

front var ikke denne sammenhengene like sterke; mange har en tendens til å få økt trangstilling i dette området uavhengig av utgangspunkt.

Funnene i prosjektet kan ha betydning for valg av stabiliseringsapparat, og tyder på at lang stabiliseringsperiode i overkjeven er viktigst for pasienter med større skjevheter før behandling. Mange av pasientene som i overkjeven fikk både stabiliseringsplate og limt retainer, kunne trolig klart seg med bare en plate. For underkjevefront fant man jevnest tannstilling hos

pasienter med lang stabiliseringsperiode – men forskjellene etter tre, fem og ti års retainerbruk var heller moderate. Videre viste Bergensmaterialet at akseptabel tannstilling også kan sees etter bare en kort (to år) stabiliseringsperiode.

Da bruk av limte retainere over lang tid kan ha uønskede effekter på tannhelsen er det viktig med mer forskning for å kunne finne skjæringspunktet mellom god stabilitet og lav risiko for bieffekter.